

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้ชุดโครงการ “การวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 3” เป็นการวิจัยเพื่อตั้งแเคราะห์องค์ความรู้จากการพัฒนาต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนักวิจัยได้ออกแบบวิธีการดำเนินการวิจัย อันประกอบไปด้วยกรอบแนวคิดการวิจัย ประชากรที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร (Population)

ประชากรที่ศึกษา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนจาก จำนวน 207 ตำบล ในเขตพื้นที่ 25 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่

2) กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

พิจารณาได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ (Purposive sampling) และความต้องการเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจและเต็มใจโดยกลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยตัวแทนของแต่ละ อปท. ได้แก่ ผู้บริหาร อปท. ผู้ปฏิบัติงาน อปท. และฝ่ายสภา อปท. และตัวแทนชุมชน จำนวน 4 ตำบล ในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ (1) อบต.น้ำแพร่ อ.หางดง (2) ทต.สันผักหวาน อ.หางดง (3) อบต.แม่วิน อ.แม่วาง (4) อบต.บ้านปง อ.หางดง

3.2 ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ประกอบไปด้วย

1) ประเภทของข้อมูล

1.1) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสำรวจ สอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของ อปท. และชุมชน 4 ตำบล ในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ของจังหวัดเชียงใหม่

1.2) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ โครงการ รายงาน รายงานประจำปีของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 ตำบล ในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ของจังหวัดเชียงใหม่

1.3) เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

2) เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับบุคลากรทุกฝ่ายใน อปท. รวมถึงการมีส่วนร่วมของ อปท. กับชุมชนในท้องถิ่น โดยแบ่งการประเมินเป็นการประเมินภายในกลุ่มของฝ่ายต่าง ๆ ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหาร อปท. ฝ่ายผู้ปฏิบัติงาน อปท. และสภา อปท. โดยการประเมินดังกล่าวจะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงกลุ่มโดยวิธีการสามเส้า อธิบายวิธีการประเมิน ได้ดังนี้

2.1) วิธีการประเมินภายในกลุ่มผู้บริหาร อปท. 4 ตำแหน่ง ได้แก่ นายกฯ รองนายกฯ เลขฯ และที่ปรึกษานายกฯ โดยนายกฯ ทำการประเมินรองนายกฯ เลขฯ และที่ปรึกษานายกฯ ในส่วนของรองนายกฯ ทำการประเมินนายกฯ เลขฯ และที่ปรึกษานายกฯ ส่วนเลขฯ ทำการประเมินนายกฯ รองนายกฯ และที่ปรึกษานายกฯ และในส่วนของที่ปรึกษานายกฯ ทำการประเมินนายกฯ รองนายกฯ และเลขฯ

2.2) วิธีการประเมินภายในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน อปท. ได้แก่ การประเมินหัวหน้าฝ่าย 4 ราย และประเมินเจ้าหน้าที่ทั้ง 4 ฝ่าย ๆ ละ 1 ราย นักวิจัยได้สร้างแบบประเมินจำนวน 4 ชุด เพื่อใช้วัดระดับของการพัฒนาการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการประเมินว่าคุณธรรมในแต่ละด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ของผู้บริหาร อปท. ผู้ปฏิบัติงาน อปท. และสภา อปท. เป็นอย่างไร อันจะนำไปสู่การประเมินระดับของการมีส่วนร่วมของ อปท. กับชุมชนในท้องถิ่นที่สะท้อนให้เห็นถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกมิติของทุกกลุ่มในชุมชนอันจะส่งผลต่อระดับความอยู่ดีมีสุขของ

ชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จากการบริหารจัดการของ อปท. อย่างมีคุณธรรม โดยการประเมินใช้วิธีให้ตัวแทนประชาชนในชุมชนประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มสตรี ผู้นำกลุ่มเยาวชน ผู้นำกลุ่มผู้สูงอายุ และผู้นำ อสม. ทำการประเมินระดับความอยู่ดีมีสุขในชุมชน โดยมีระดับการให้น้ำหนักคะแนนในการประเมินแยกตามฝ่ายต่าง ๆ ในอปท.

2.3) วิธีการประเมินภายในกลุ่มฝ่ายสภา อปท. ได้แก่ ประธานสภา อปท. รองประธานสภา อปท. และสมาชิกสภา อปท. โดยมีวิธีการประเมิน คือ ประธานสภา อปท. ทำการประเมินรองประธานสภา อปท. และสมาชิกสภา อปท. ส่วนรองประธานสภา อปท. ทำการประเมินประธานสภา อปท. และสมาชิกสภา อปท. และในส่วนของสมาชิกสภา อปท. ทำการประเมินประธานสภา อปท. และรองประธานสภา อปท.

ทั้งนี้ตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่างจะมีการให้น้ำหนักของค่าคะแนนการประเมินที่ไม่เท่ากัน เช่น ในฝ่ายที่ 1 ผู้บริหารของ อปท. นั้น นายก อบต. จะมีค่าคะแนนของการประเมินมากที่สุดเป็นต้น ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะมีการให้น้ำหนักตามหลักเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมแบบ Focus group ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แบบให้ผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้น้ำหนักกับกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ทั้ง 4 ฝ่าย โดยคัดเลือกตัวแทนจากทั้ง 4 ฝ่าย อันได้แก่ ฝ่ายผู้บริหาร ฝ่ายเจ้าหน้าที่ของ อปท. ฝ่ายสภา และฝ่ายตัวแทนชุมชนเข้าร่วม Focus group ซึ่งตัวแทนเหล่านี้ต้องมีความรู้ความเข้าใจในตัวโครงการวิจัยและมีความสนใจที่จะให้ความคิดเห็นต่อการวิจัยเป็นสำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปจัดลำดับความสำคัญของคุณธรรมประเภทต่าง ๆ ที่แต่ละฝ่ายควรจะต้องปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ในกรบริหารจัดการและ การมีส่วนร่วมของ อปท. ให้ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งผลของการจัดทำ Focus group แสดงได้ดังตารางที่ 3.1 – 3.5 และระดับน้ำหนักคะแนนในการประเมินแบบองค์รวม ทั้งแบบระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่ม แสดงได้ดังตารางที่ 3.6 – 3.8 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ระดับน้ำหนักคะแนนในการประเมินแยกตามฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร อปท.

ฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร อปท.	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
มิติที่ 1 คือ ฝ่ายผู้บริหาร (ฝ่ายการเมือง) ได้แก่ ทีมของนายก อบต.	50.00
มิติที่ 2 คือ ฝ่ายปฏิบัติงาน ได้แก่ ข้าราชการและลูกจ้างองค์กร	35.00
มิติที่ 3 คือ ฝ่ายสภา อปท. ได้แก่ ตัวแทนของชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง	15.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.2 ระดับน้ำหนักคะแนนในการประเมินผลของฝ่ายที่ 1 ฝ่ายผู้บริหารในองค์กร อปท.

ตำแหน่งต่าง ๆ ในฝ่ายที่ 1 ฝ่ายผู้บริหาร	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
นายก อบต./ ทต.	80.00
รองนายก	10.00
เลขานายก	5.00
ที่ปรึกษา	5.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.3 ระดับน้ำหนักคะแนนในการประเมินผลของฝ่ายที่ 2 ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร อปท.

ตำแหน่งต่าง ๆ ในฝ่ายที่ 2 ผู้ปฏิบัติงาน	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
ปลัด อบต./ ทต.	60.00
หัวหน้าส่วน/กอง/ฝ่าย	30.00
เจ้าหน้าที่ (พนักงาน)	10.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.4 ระดับน้ำหนักคะแนนในการประเมินผลของฝ่ายที่ 3 ฝ่ายสภาในองค์กร อปท.

ตำแหน่งต่าง ๆ ในฝ่ายที่ 3 ฝ่ายสภา	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
สมาชิกสภา	80.00
ประธานสภา	10.00
รองประธานสภา	10.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.5 ระดับน้ำหนักคะแนนในการประเมินผลของฝ่ายที่ 4 ผู้แทนประชาชนในพื้นที่

ตำแหน่งต่าง ๆ ในฝ่ายที่ 4	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
ฝ่ายปกครองในพื้นที่ (ผู้นำชุมชน, กรรมการหมู่บ้านและผู้นำกลุ่มฯ)	80.00
สมาชิกกลุ่มสตรีแม่บ้าน สมาชิกผู้สูงอายุ, เด็ก เยาวชน, ผู้พิการ และ ผู้ด้อยโอกาส อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) และ อาสาสมัครอื่น ๆ	20.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.6 ระดับน้ำหนักคะแนนในการประเมินแบบองค์รวมของฝ่ายผู้บริหาร อปท.

ฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร อปท.	วิธีการประเมิน	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
ผู้บริหาร	แบบภายในกลุ่ม	20.00
ผู้ปฏิบัติงาน	แบบระหว่างกลุ่ม	35.00
สภา อปท.	แบบระหว่างกลุ่ม	45.00
รวม		100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.7 ระดับน้ำหนักคะแนนในการประเมินแบบองค์รวมของฝ่ายผู้ปฏิบัติงาน อปท.

ฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร อปท.	วิธีการประเมิน	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
ผู้บริหาร	แบบระหว่างกลุ่ม	35.00
ผู้ปฏิบัติงาน	แบบภายในกลุ่ม	20.00
สภา อปท.	แบบระหว่างกลุ่ม	45.00
รวม		100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.8 ระดับน้ำหนักคะแนนในการประเมินแบบองค์รวมของฝ่ายสภา อปท.

ฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร อปท.	วิธีการประเมิน	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
ผู้บริหาร	แบบระหว่างกลุ่ม	40.00
ผู้ปฏิบัติงาน	แบบระหว่างกลุ่ม	40.00
สภา อปท.	แบบภายในกลุ่ม	20.00
รวม		100.00

ที่มา : จากการ Focus group

สำหรับตัวชี้วัดการพัฒนาไปสู่การยกระดับความพอเพียงของการพัฒนาคุณธรรมกับการบริหารจัดการองค์กรของ อปท. สามารถกำหนดตัวชี้วัดของการยกระดับ เริ่มต้นโดยการระดมสมองจากกลุ่มเป้าหมายทั้ง 4 ฝ่าย โดยคัดเลือกตัวแทนจากทั้ง 4 ฝ่ายอันได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ของ อปท. สภา และตัวแทนชุมชนเข้าร่วม Focus group ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แบบให้ ผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้น้ำหนักกับกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้ประเด็นตัวชี้วัดในการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ อปท. ควรจะนำไปประยุกต์ใช้ จากนั้นนำมาจัดลำดับความสำคัญว่าตัวชี้วัดใดมีความสำคัญหรือมีน้ำหนักต่อการนำไปประยุกต์ใช้มากที่สุดตามลำดับ ไปจนถึงน้อยที่สุด ซึ่งทุกคนต้องร่วมกันแสดงความคิดเห็นและร่วมกันตัดสินใจต่อการจัดลำดับความสำคัญเหล่านั้นจนกระทั่งสามารถสรุปเป็นประเด็นของค่าน้ำหนักของการประเมินในแต่ละตัวชี้วัดได้ แสดงดังแบบประเมินชุดที่ 1 – 4 ดังนี้

**แบบประเมินชุดที่ 1 ประเมินการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของฝ่ายบริหาร**

ประกอบไปด้วยสมาชิกได้แก่ นายค อปท. 1 ราย รองนายก 1 ราย และเลขานุการ 1 ราย และที่ปรึกษานายก 1 ราย รวมทั้งสิ้นจำนวน 4 ราย สำหรับการให้คะแนนการประเมินในแต่ละตัวชี้วัดในแต่ละประเด็น สามารถกำหนดได้ ดังนี้

ระดับการประยุกต์ใช้	ร้อยละของการปฏิบัติ	ระดับคะแนน
กรณีที่ไม่มีการปฏิบัติ	ร้อยละ 0.00	0 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด	น้อยกว่าร้อยละ 40 ของการปฏิบัติ	1 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับน้อย	ร้อยละ 40 – 50 ของการปฏิบัติ	2 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับปานกลาง	ร้อยละ 51 – 70 ของการปฏิบัติ	3 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับมาก	ร้อยละ 71 – 85 ของการปฏิบัติ	4 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด	มากกว่าร้อยละ 85 ของการปฏิบัติ	5 คะแนน

ประเด็นของคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ฝ่ายบริหารของ อปท. สามารถปฏิบัติได้จำนวน 3 ประเภท และมีระดับน้ำหนักของคะแนนการประเมินแสดงดังตารางที่ 3.9 – 3.11 ดังนี้

ตารางที่ 3.9 ประเภทและระดับน้ำหนักคะแนนของคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตของฝ่ายบริหารที่นำไปประยุกต์ใช้

(1) ประเภทคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตที่นำไปประยุกต์ใช้	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
1) ไม่มีการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์เข้าตัวเองและพวกพ้อง (เช่น การทำธุรกิจกับหน่วยงาน / บุคคล / องค์กรอื่น ที่อยู่นอกเหนือบทบาท / หน้าที่ความรับผิดชอบของ อปท.)	18.00
2) ไม่ทำโครงการหรือกิจกรรมทุกชนิดที่มีผลประโยชน์แอบแฝงหรือเข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น การแจกเบี้ยยังชีพหรือการศึกษาดูงาน โดยไม่มีความจำเป็น ทั้งนี้เพราะในการศึกษาดูงานบางเรื่องก็มีความจำเป็น	16.00
3) มีนโยบายและการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความซื่อสัตย์สุจริตของคนในองค์กรและคนในชุมชน เช่น การประกาศเกียรติคุณยกย่องบุคคลที่เป็นตัวอย่างที่ดีของการมีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นต้น	14.00
4) พยายามกระจายทรัพยากรให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง (ส่งเสริมความเท่าเทียมและไม่เน้นให้ประชาชนเกิดความโลภ)	13.00
5) ไม่สนับสนุนให้บุคคลหรือองค์กรใดเข้ามาใช้ประโยชน์ในทรัพยากร (สาธารณะ) ภายในชุมชน เพื่อประโยชน์ของผู้บริหาร	12.00
6) ปฏิบัติงานตามภารกิจหรือหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ	10.00
7) มีการปฏิบัติตามพันธะสัญญาและนโยบายหรือข้อตกลงที่ให้ไว้กับชุมชนทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง	9.00
8) ไม่มีกรณีฟ้องร้องหรือร้องเรียน รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์ผู้บริหาร อปท. เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร	8.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.10 ประเภทและระดับน้ำหนักคะแนนของคุณธรรมความอดทนและความ
ขยันหมั่นเพียรของฝ่ายบริหารที่นำไปประยุกต์ใช้

(2) ประเภทคุณธรรมความอดทนและความขยันหมั่นเพียร ที่นำไปประยุกต์ใช้	ระดับน้ำหนัก คะแนน (%)
1) มีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารองค์กร	15.00
2) ไม่ยุติหรือเลิกล้มการดำเนินงานกลางคัน แม้ว่าการดำเนินงานนั้นจะ ประสบปัญหาเป็นอย่างมากก็ตาม ขึ้นอยู่กับว่างานนั้นมีความเป็นไปได้ ในการปฏิบัติจริงและมีผลดีแก่คนส่วนใหญ่มากน้อยเพียงใด	14.00
3) มีการจัดทำประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อร้องเรียนของ ชุมชน	13.00
4) มีการรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ตลอดจนคำวิจารณ์ของเสียง ส่วนน้อยในที่ประชุม (รายงานการประชุม / รายงานการจัดทำประชา พิจารณ์)	12.00
5) มีการลงพื้นที่เยี่ยมเยียน ติดตาม ประเมินผลและสนับสนุนการ ดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	11.00
6) มุมานะในการทำงาน (วิริยะ)	9.00
7) มีความกระตือรือร้นในการปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ชุมชนนอกเหนือจากงานประจำของตนเองให้ดีขึ้น	8.00
8) ไม่ตอบโต้หรือแสดงปฏิกิริยาในด้านลบต่อผู้ไม่สนับสนุนหรือไม่ เห็นด้วยกับการดำเนินงานของ อปท.	7.00
9) มีความขยันในการหาโครงการที่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่น จาก หน่วยงานภายนอกองค์กรมาพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	6.00
10) มีการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองรวมถึงการให้บริการแก่ประชาชน และชุมชนในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการอย่างเห็นได้ชัด	5.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.11 ประเภทและระดับน้ำหนักคะแนนของคุณธรรมความเอื้อเพื่อผู้แผ่ของฝ่ายบริหารที่นำไปประยุกต์ใช้

(3) ประเภทคุณธรรมความเอื้อเพื่อผู้แผ่ที่นำไปประยุกต์ใช้	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
1) มีการนำเอาคุณธรรมที่ดีของผู้บริหารตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง คือ สังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ทาน (การให้ความรู้) ปิยวาจา (พูดจาดีไม่ก่อให้เกิดปัญหา) อุตลจริยา (ทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น) และสมานัตตา (ทำตัวเสมอต้นเสมอปลายอ่อนน้อมถ่อมตน) ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กร	35.00
2) มีความเอื้อเพื่อและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมทั้งความคิด แรงกาย แรงใจ หรือแม้แต่ปัจจัยของผู้บริหาร	30.00
3) มีการให้โอกาสแก่เพื่อนร่วมงานและลูกน้องในการแสวงหาความรู้ จากภายนอกองค์กรด้วยปัจจัยของผู้บริหารหรือปัจจัยภายนอกองค์กร	15.00
4) มีความเอื้อเพื่อผู้แผ่แก่เพื่อนร่วมงานและลูกน้องผู้ปฏิบัติงานในด้านสวัสดิการ ด้วยปัจจัยของผู้บริหารหรือปัจจัยภายนอกองค์กร	11.00
5) สนับสนุนชุมชนทั้งแนวทางและการปฏิบัติในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ทั้งภายในและภายนอกชุมชน	9.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

**แบบประเมินชุดที่ 2 ประเมินการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
ฝ่ายปฏิบัติงาน**

ประกอบไปด้วยสมาชิก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในองค์กรของ อปท. ทั้งที่เป็นลูกจ้างประจำและ
ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 25 ราย สำหรับการให้คะแนนการประเมินในแต่ละตัวชี้วัดในแต่ละ
ประเด็น สามารถกำหนดได้ ดังนี้

ระดับการประยุกต์ใช้	ร้อยละของการปฏิบัติ	ระดับคะแนน
กรณีที่ไม่มีการปฏิบัติ	ร้อยละ 0.00	0 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด	น้อยกว่าร้อยละ 40 ของการปฏิบัติ	1 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับน้อย	ร้อยละ 40 – 50 ของการปฏิบัติ	2 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับปานกลาง	ร้อยละ 51 – 70 ของการปฏิบัติ	3 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับมาก	ร้อยละ 71 – 85 ของการปฏิบัติ	4 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด	มากกว่าร้อยละ 85 ของการปฏิบัติ	5 คะแนน

ประเด็นของคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ฝ่ายปฏิบัติงานของ อปท.
สามารถปฏิบัติได้จำนวน 3 ประเด็น และมีระดับน้ำหนักของคะแนนการประเมินแสดงดังตารางที่
3.12 – 3.14 ดังนี้

ตารางที่ 3.12 ประเภทและระดับน้ำหนักคะแนนของคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตของฝ่ายปฏิบัติงานที่นำไปประยุกต์ใช้

(1) ประเภทคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตที่นำไปประยุกต์ใช้ ได้แก่	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
1) ไม่มีการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์เข้าตัวเองและพวกพ้อง	25.00
2) ใช้วิชาชีพในการบริหารแต่ละฝ่ายของตนเองด้วยความซื่อสัตย์ไม่ให้บกพร่องต่อวิชาชีพของตนเอง	20.00
3) ปฏิบัติงานเต็มวัน (เต็มเวลา) และปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และตั้งใจโดยเต็มกำลังความสามารถ	18.00
4) ประหยัดการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานหรือมีการบริหารงบประมาณการใช้จ่ายของสำนักงานด้วยความรับผิดชอบต่อประชาชนผู้เสียภาษีให้แก่รัฐ	16.00
5) ดำรงชีพและปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฐานะ "ไม่ฟุ้งเฟ้อ" "ไม่สุรุ่ยสุร่าย"	12.00
6) ไม่มีกรณีฟ้องร้องหรือร้องเรียน รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์พนักงานเกี่ยวกับการทุจริต	9.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.13 ประเภทและระดับน้ำหนักคะแนนของคุณธรรมความอดทนและความขยันหมั่นเพียรของฝ่ายปฏิบัติงานที่นำไปประยุกต์ใช้

(2) ประเภทคุณธรรมความอดทนและความขยันหมั่นเพียรที่นำไปประยุกต์ใช้	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
1) มีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร	15.00
2) มีความกระตือรือร้นในการปรับปรุงการดำเนินงานกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนนอกเหนือจากงานประจำของตนเองอย่างเห็นได้ชัด	13.00
3) มุมานะมุ่งมั่นในการทำงาน รวมถึงมีความกระตือรือร้นและใส่ใจในการให้บริการ	12.00
4) ไม่ยุติหรือเลิกสั่งการดำเนินงานกลางคัน แม้ว่าการดำเนินงานนั้นจะประสบปัญหาเป็นอย่างมาก	11.00
5) ปฏิบัติงานด้วยความละเอียด รอบคอบ	10.00
6) มีการพัฒนาและปรับปรุงตนเองในการดำเนินงานให้ดีขึ้น/พัฒนาความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ	9.00
7) ไม่ตอบโต้หรือแสดงปฏิกิริยาในด้านลบ (การให้ความคิดเห็นและพฤติกรรมส่วนตัวที่ไม่ประทับใจ) ต่อผู้ไม่สนับสนุนการดำเนินงานของอปท.	8.00
8) มีการลงพื้นที่เยี่ยมเยือน ติดตาม ประเมินผลและสนับสนุนการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง	7.00
9) สามารถรับฟังและเข้าถึงปัญหาของประชาชนได้ดี จนสามารถนำไปปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหานั้นได้	6.00
10) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน	5.00
11) มีการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองรวมถึงการให้บริการแก่ประชาชนและชุมชนในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการอย่างสม่ำเสมอ	4.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.14 ประเภทและระดับน้ำหนักคะแนนของคุณธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของฝ่ายปฏิบัติงานที่นำไปประยุกต์ใช้

(3) ประเภทคุณธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่นำไปประยุกต์ใช้	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
1) มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนร่วมงานกับการปฏิบัติงานในองค์กร	30.00
2) มีการให้โอกาสแก่เพื่อนร่วมงานในการแสวงหาความรู้จากภายนอกองค์กรด้วยปัจจัยของตนเองหรือปัจจัยภายนอกองค์กร	25.00
3) มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนร่วมงานในด้านสวัสดิการ ด้วยปัจจัยของตนเองหรือปัจจัยภายนอกองค์กร	20.00
4) สนับสนุนชุมชนในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ทั้งภายในและภายนอกชุมชน	13.00
5) มีความเอื้อเฟื้อและเสียสละ ทั้ง ความคิด แรงกาย และแรงใจ หรือแม้แต่ปัจจัยของตนเองเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม	12.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

แบบประเมินชุดที่ 3 ประเมินการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
ฝ่ายสภา

ประกอบไปด้วยสมาชิกสภา อปท. ทั้ง 2 เขต เขตละ 6 ราย รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 ราย
สำหรับการให้คะแนนการประเมินในแต่ละตัวชี้วัดในแต่ละประเด็น กำหนดได้ ดังนี้

ระดับการประยุกต์ใช้	ร้อยละของการปฏิบัติ	ระดับคะแนน
กรณีที่ไม่มีการปฏิบัติ	ร้อยละ 0.00	0 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด	น้อยกว่าร้อยละ 40 ของการปฏิบัติ	1 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับน้อย	ร้อยละ 40 – 50 ของการปฏิบัติ	2 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับปานกลาง	ร้อยละ 51 – 70 ของการปฏิบัติ	3 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับมาก	ร้อยละ 71 – 85 ของการปฏิบัติ	4 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด	มากกว่าร้อยละ 85 ของการปฏิบัติ	5 คะแนน

ประเด็นของคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ฝ่ายสภาของอปท. สามารถ
ปฏิบัติได้จำนวน 3 ประเภท และมีระดับน้ำหนักของคะแนนการประเมินแสดงดังตารางที่
3.15 – 3.17 ดังนี้

ตารางที่ 3.15 ประเภทและระดับน้ำหนักคะแนนของคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตของฝ่าย
สภาที่นำไปประยุกต์ใช้

(1) ประเภทคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตที่นำไปประยุกต์ใช้	ระดับน้ำหนัก คะแนน (%)
1) ไม่มีการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการเสาะแสวงหาผลประโยชน์เข้าตัวเอง และพวกพ้อง	35.00
2) มีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองด้วยความ ซื่อสัตย์หรือไม่มีอคติส่วนบุคคล	30.00
3) มีการสนับสนุนกิจกรรมของ อปท. ในการส่งเสริมความซื่อสัตย์ สุจริตของคนในชุมชน	20.00
4) ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบความ โปร่งใสในการทำงานแต่ละโครงการของฝ่ายบริหาร	15.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.16 ประเภทและระดับน้ำหนักคะแนนของคุณธรรมความอดทนและความ
ขยันหมั่นเพียรของฝ่ายสภาที่นำไปประยุกต์ใช้

(2) ประเภทคุณธรรมความอดทนและความขยันหมั่นเพียร ที่นำไปประยุกต์ใช้	ระดับน้ำหนัก คะแนน (%)
1) มีการจัดทำประชาพิจารณ์และประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและ ข้อร้องเรียนของชุมชน	17.00
2) มีการรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ตลอดจนคำวิจารณ์ของเสียง ส่วนน้อยในที่ประชุม (รายงานการประชุม / รายงานการจัดทำประชา พิจารณ์)	16.00
3) มีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคจากเหตุสุดวิสัยที่ทำให้สภาต้องอดทน	15.00
4) ไม่ตอบโต้หรือแสดงปฏิกิริยาในด้านลบต่อผู้ไม่สนับสนุนหรือไม่ เห็นด้วยกับการดำเนินงานในการประชุมสภา	14.00
5) มีการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองรวมถึงการให้บริการแก่ประชาชนและ ชุมชนในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการอย่างเห็นได้ชัด	12.00
6) มีการลงพื้นที่เยี่ยมเยือน ติดตาม ประเมินผลและสนับสนุนการ ดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและอย่างต่อเนื่อง	10.00
7) มุ่งมั่นในการทำงาน	9.00
8) มีความกระตือรือร้นในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนิน โครงการ และกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนนอกเหนือจากงานประจำของ ตนเองให้ดีขึ้น	7.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.17 ประเภทและระดับน้ำหนักคะแนนของคุณธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของฝ่ายสภาที่นำไปประยุกต์ใช้

(3) ประเภทคุณธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่นำไปประยุกต์ใช้	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
1) มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	50.00
2) เป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงาน ข้าราชการ และลูกจ้างทุกคน (มีมนุษยสัมพันธ์)	30.00
3) มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในการทำงานเป็นทีมของสภาอปท. ในการทำงานในพื้นที่	20.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

แบบประเมินชุดที่ 4 ประเมินระดับของการมีส่วนร่วมของ อปท. กับชุมชนในการดำเนินกิจกรรม

โครงการตามแผนพัฒนาชุมชนและโครงการนอกแผนพัฒนาชุมชน

ประกอบไปด้วย ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มสตรี ผู้นำกลุ่มเยาวชน ผู้นำกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส รวมถึงผู้พิการ ผู้นำกลุ่มอาชีพ ผู้นำกลุ่มอาสาสมัครประจำหมู่บ้านต่าง ๆ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) จำนวนทั้งสิ้น 25 ราย สำหรับการให้คะแนนการประเมินในแต่ละตัวชี้วัดในแต่ละประเด็น สามารถกำหนดได้ดังนี้

ระดับการประยุกต์ใช้	ร้อยละของการปฏิบัติ	ระดับคะแนน
กรณีที่ไม่มีการปฏิบัติ	ร้อยละ 0.00	0 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด	น้อยกว่าร้อยละ 40 ของการปฏิบัติ	1 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับน้อย	ร้อยละ 40 – 50 ของการปฏิบัติ	2 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับปานกลาง	ร้อยละ 51 – 70 ของการปฏิบัติ	3 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับมาก	ร้อยละ 71 – 85 ของการปฏิบัติ	4 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด	มากกว่าร้อยละ 85 ของการปฏิบัติ	5 คะแนน

ประเด็นของการมีส่วนร่วมของ อปท. กับชุมชนในการดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน และโครงการนอกแผนพัฒนาชุมชน สามารถปฏิบัติได้จำนวน 4 ประเภท และมีระดับน้ำหนักของคะแนนการประเมิน แสดงดังตารางที่ 3.18 – 3.21 ดังนี้

ตารางที่ 3.18 ประเด็นและระดับน้ำหนักคะแนนของการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนโครงการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในแผนและไม่อยู่ในแผนพัฒนาชุมชน

(1) ประเด็นและระดับน้ำหนักคะแนนของการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนโครงการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในแผนและไม่อยู่ในแผนพัฒนาชุมชน	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
1) จำนวนประชาชนที่มีส่วนร่วมในการวางแผน	35.00
2) จำนวนประชาชนที่มีส่วนร่วมในการประชุม	25.00
3) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม	22.00
4) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการออกเสียงคัดค้านโครงการต่าง ๆ ที่มีผลกระทบในทางลบต่อประชาชน	18.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.19 ประเด็นและระดับน้ำหนักคะแนนของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในแผนและไม่อยู่ในแผนพัฒนาชุมชน

(2) ประเด็นและระดับน้ำหนักคะแนนของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในแผนและไม่อยู่ในแผนพัฒนา	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
1) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการหรือบริหารงาน	35.00
2) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิก	28.00
3) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวนหรือประชาสัมพันธ์	20.00
4) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกิจกรรมที่วางไว้	10.00
5) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการลงทุนหรือบริจาคเงิน/ทรัพย์สิน, ออกแรงหรือสละแรงและวัสดุอุปกรณ์	7.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.20 ประเด็นและระดับน้ำหนักคะแนนของการมีส่วนร่วมในการจัดสรรและรับผลประโยชน์จากการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในแผนและไม่อยู่ในแผนพัฒนาชุมชน

(3) ประเด็นและระดับน้ำหนักคะแนนของการมีส่วนร่วมในการจัดสรรและรับผลประโยชน์จากการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในแผนและไม่อยู่ในแผนพัฒนาชุมชน	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
1) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดสรรและรับผลประโยชน์ให้ถูกต้อง	50.00
2) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	30.00
3) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการออกเสียงคัดค้านต่อการจัดสรรและรับผลประโยชน์ต่าง ๆ	20.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.21 ประเด็นและระดับน้ำหนักคะแนนของการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลโครงการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในแผนและนอกแผนพัฒนาชุมชน

(4) ประเด็นและระดับน้ำหนักคะแนนของการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลโครงการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในแผนและนอกแผนพัฒนาชุมชน	ระดับน้ำหนักคะแนน (%)
1) จำนวนประชาชนที่มีส่วนร่วมในการประชุมติดตามและประเมินผลโครงการต่าง ๆ	30.00
2) จำนวนประชาชนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มติดตามและประเมินผลโครงการต่าง ๆ	20.00
3) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการลงติดตาม และประเมินผลติดตาม และประเมินผลโครงการต่าง ๆ	15.00
4) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการติดตาม และประเมินผลโครงการต่าง ๆ	12.00
5) สัดส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาติดตาม และประเมินผลโครงการต่าง ๆ	10.00

ที่มา : จากการ Focus group

ตารางที่ 3.21 ประเด็นและระดับน้ำหนักคะแนนของการมีส่วนร่วมในการติดตาม และ ประเมินผลโครงการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในแผนและนอกแผนพัฒนาชุมชน (ต่อ)

(4) ประเด็นและระดับน้ำหนักคะแนนของการมีส่วนร่วมในการติดตาม และ ประเมินผลโครงการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในแผนและนอกแผนพัฒนาชุมชน	ระดับน้ำหนัก คะแนน (%)
6) สักส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการหาวิธีการแก้ไขปัญหา ติดตาม และประเมินผลโครงการต่าง ๆ	8.00
7) สักส่วนของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการออกเสียงคัดค้านโครงการที่ มีผลกระทบในทางลบต่อประชาชน	5.00
รวม	100.00

ที่มา : จากการ Focus group

ในส่วนของการประเมินความอยู่ดีมีสุขของชุมชนในท้องถิ่นตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง นักวิจัยได้ทำการประเมินจากกลุ่มแกนนำชุมชนและประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในประเด็นของการบริหารจัดการองค์กร อปท. อย่างมีคุณธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง มีผลต่อระดับความอยู่ดีมีสุขของชุมชนในท้องถิ่นตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องใดบ้าง และถ้าส่งผลกระทบการบริหารจัดการดังกล่าวส่งผลกระทบต่อระดับใด ผลของการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของตัวแทนประชาชนในพื้นที่ประกอบไปด้วย ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มสตรี ผู้นำกลุ่มเยาวชน ผู้นำกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส รวมถึงผู้พิการ ผู้นำกลุ่มอาชีพ ผู้นำกลุ่มอาสาสมัครประจำหมู่บ้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และซุครักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) สรุปได้ประเด็นหลักของการบริหารจัดการ อปท. อย่างมีคุณธรรมที่ส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้ 7 ประเด็น โดยประเด็นที่ (1) – (3) นั้น เป็นสิ่งที่ประชาชนสามารถประพฤติและปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาคนอื่นมากนัก มีรายละเอียดดังนี้

(1) ความอยู่ดีมีสุขจากความพอเพียงของรายได้ที่เพียงพอต่อรายจ่ายของครัวเรือนประกอบไปด้วย การมีงานทำ มีอาชีพและมีอาชีพที่ดีด้วย อาชีพมีความมั่นคง (มีหลักแหล่ง) มีรายได้พอใช้ พอจ่าย (ไม่เดือดร้อนมากนัก) และมีความไม่ฟุ่มเฟือย

(2) ความอยู่ดีมีสุขจากทรัพย์สินที่มีอยู่ อันได้แก่ การมีที่ทำกิน ซึ่งต้องเป็นดินดี น้ำดี สิ่งแวดล้อมดี ไม่เป็นมลพิษ หรือมลภาวะ นอกจากนี้ยังรวมถึงเงินออมของครัวเรือน หรือการไม่เป็นหนี้มากนัก (มีหนี้พอที่จะชำระได้) เป็นต้น

สำหรับประเด็นที่ (3) นั้นจะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและ อปท. จะส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีผู้นำที่ดี (อาจหมายถึงการมีคุณธรรมที่ดีด้วย) ซึ่งอาจหมายถึง ผู้นำระดับ อปท. คือ นายก อปท. มีรายละเอียดดังนี้

(3) ความอยู่ดีมีสุขจากการได้รับการดูแลและสนับสนุนจากหน่วยงานในท้องถิ่น ได้แก่ อบต. หรือเทศบาลตำบล ที่ได้ให้การสนับสนุน ให้ความดูแล เอาใจใส่ หรือช่วยเหลือในยามฉุกเฉิน เช่น การเอาใจใส่ดูแลในเรื่องงานอาชีพ การสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

ดังนั้นการวิจัยของนักวิจัย จึงได้ทำการประเมินการบริหารจัดการองค์กร อปท. ของนายก อปท. ที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมประเมินว่า นายก อปท. ของตนเองมีคุณธรรมมากน้อยเพียงใด และมีความสอดคล้องกับความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในท้องถิ่นนั้นหรือไม่ นอกจากนี้ นักวิจัยยังได้ยังได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In- depth) เพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กร อปท. ซึ่งเป็นผู้กำหนดทิศทางของนโยบายการส่งเสริมและยกระดับคุณธรรมในองค์กร อปท. ในประเด็นของ “กระบวนการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

- (1) คุณธรรมสำคัญที่ผู้บริหารใช้ในการบริหารจัดการองค์กรและทำให้ประสบความสำเร็จ
- (2) วิธีการที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีคุณธรรม
- (3) วิธีการที่ท่านนำเอาคุณธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม อนามัยและสิ่งแวดล้อม ที่เห็นผลเป็นเชิงรูปธรรมได้ชัดเจน
- (4) ท่านมีวิธีการหรือแนวปฏิบัติอย่างไรที่จะทำให้ท่านเป็นคนมีคุณธรรม
- (5) เทคนิคหรือวิธีการที่ท่านใช้ในการกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในองค์กรตลอดจนชุมชนมีการทำงานที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีคุณธรรม

3.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้อุดมการณ์โครงการ “การวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 3” มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้จากการพัฒนาต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาแนวทางในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์กรของ อปท. จากการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดการขยายต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่นสู่ 7 จังหวัดภาคเหนือตอนบน อาศัยคุณธรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ประการ เพื่อประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์กร ได้แก่ 1) ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร 3) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ดังนั้นเพื่อเป็นการต่อยอดการพัฒนาการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ อปท. ที่เป็นต้นแบบของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยได้วิจัยถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับชุมชน ทั้งการมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาชุมชน การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอนหรือทุกกิจกรรมที่อยู่นอกแผนพัฒนาชุมชน โดยลักษณะของการวิจัยครั้งนี้จะใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับบุคลากรของ อปท. ทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายผู้ปฏิบัติการ และฝ่ายสภา อปท. โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความเข้าใจตนเองมากขึ้นในการบริหารอย่างมีคุณธรรม และสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองในฐานะที่ต้องรับใช้ประชาชน เพื่อที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อการขับเคลื่อนความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงใน อปท. ร่วมกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และได้ผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีทั้งสิ้น 4 ขั้นตอน คือ

1) การวางแผน (Plan) เป็นแนวทางที่บุคลากรทั้ง 3 ฝ่าย ของ อปท. วางแผนในการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการขับเคลื่อน อปท. ให้เป็นไปตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการมีส่วนร่วมกับชุมชนที่จะทำให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการบริหารองค์กร เพื่อให้เกิดความอยู่ดีมีสุขของชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้ต่อไป

2) การปฏิบัติ (Action) เป็นการดำเนินตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้อย่างมีเหตุผล สามารถปรับเปลี่ยนได้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

3) การสังเกต (Observation) เป็นการสังเกตการณ์โดยนักวิจัยทำหน้าที่เก็บบันทึกข้อมูลที่ได้จากวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่ผลสะท้อนกลับ

4) การสะท้อนกลับ (Reflection) เป็นการประเมินผลของการปฏิบัติตามแผน โดยการสังเกตแล้วนำเอาข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงหรือพัฒนาแผนในการดำเนินงานคุณธรรมในองค์กรต่อไป

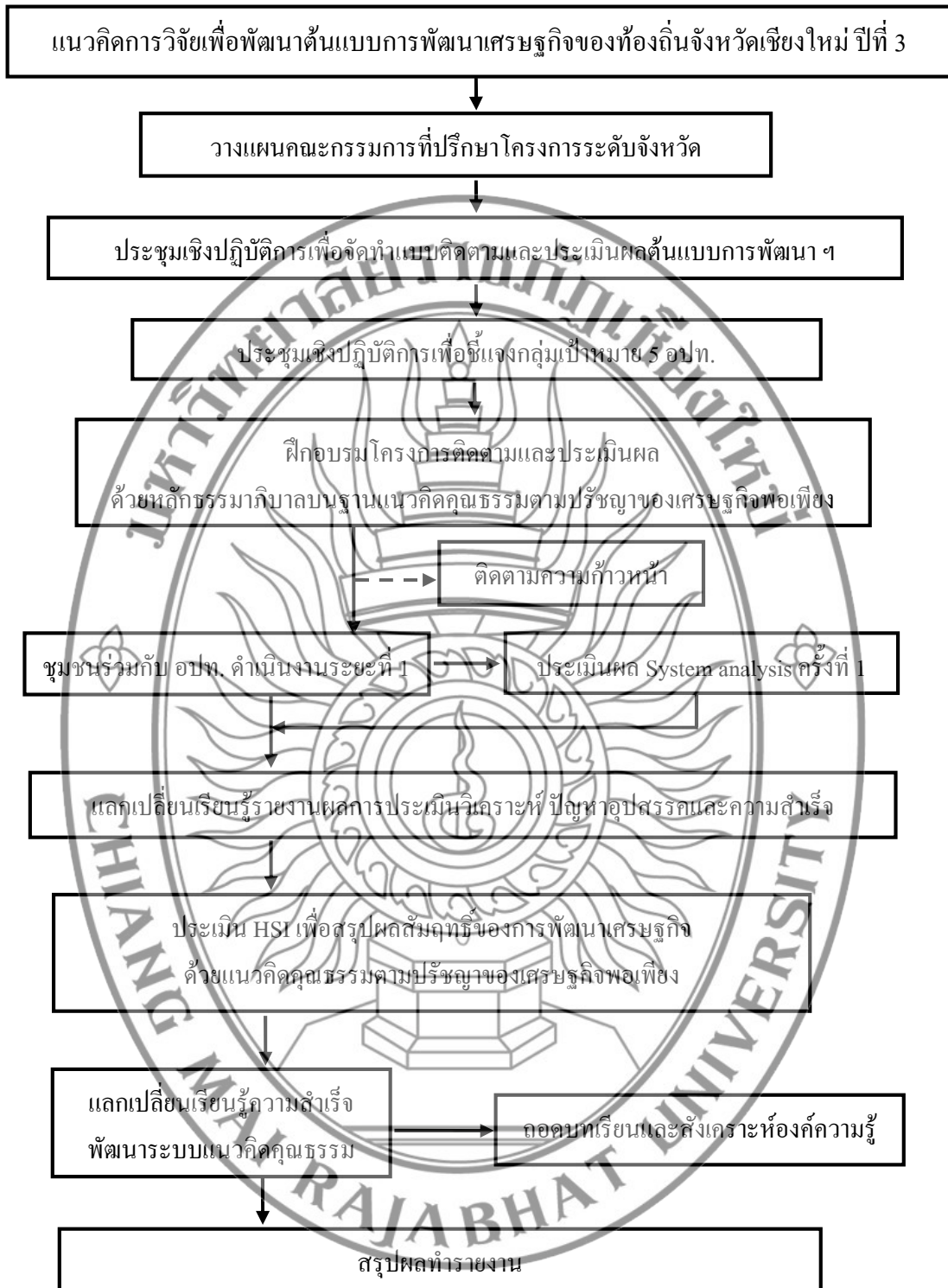
การพัฒนาตามกรอบแนวคิดการวิจัยสามารถแสดงได้ดังแบบจำลองการวิจัย (ภาพที่ 3.1) และแผนการดำเนินงาน โครงการวิจัย (ภาพที่ 3.2) ดังนี้

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการสังเคราะห์ห้องความรู้จากการพัฒนาต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรที่สามารถยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น ด้วยคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย สามารถอธิบายได้ว่า การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการองค์กรทั้ง 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหาร อปท. ฝ่ายปฏิบัติงาน อปท. และฝ่ายสภา อปท. ร่วมกับการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนด้วยการวางแผนการทำงาน การติดตาม และประเมินผล ที่มีระบบการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดแนวทางการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจในการบริหารจัดการของ อปท. ที่นำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ อย่างแท้จริง

ภาพที่ 3.2 แผนการดำเนินงานการวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจ
ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

จากภาพที่ 3.2 แผนการดำเนินงานการวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 3 สามารถอธิบายได้ดังนี้

(1) การดำเนินงานวิจัยเน้นการบูรณาการทำงานร่วมกันกับชุมชนและหน่วยงานภาคีอย่างแท้จริง โดยเริ่มจากการระดมความคิดเห็นของนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญเพื่อจัดทำแบบติดตามและประเมินผลต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

(2) คณะนักวิจัยจัดกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการในการชี้แจงการดำเนินงานให้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 อปท. ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำไปสู่การฝึกอบรมโครงการติดตามและประเมินผลด้วยหลักการมาภิบาลบนฐานแนวคิดคุณธรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อปท. จากนั้นทำการประเมินผล System analysis (การประเมินการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่และประเมินความอยู่ดีมีสุขของชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง) พร้อมกับสรุปผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้รายงานผลการประเมินวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรค และความสำเร็จของการดำเนินงานตลอดระยะเวลาของการวิจัย

(3) นักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญประเมิน HSI เพื่อสรุปผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจด้วยแนวคิดคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมกับถอดบทเรียนและสังเคราะห์องค์ความรู้การดำเนินงานวิจัยในภาพรวมที่เป็นต้นแบบของจังหวัดเชียงใหม่ อันจะนำไปสู่การขยายผลสู่พื้นที่อื่นๆ ต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล

ในส่วนของวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ นักวิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ตำบล โดยแบ่งลำดับการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผลการวิจัยได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนาด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ อภิปรายผลโดยใช้ตารางเป็นส่วนประกอบ

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าคะแนนของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกันในแต่ละฝ่าย ในองค์กรของ อปท. อันได้แก่ ค่าคะแนนของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของฝ่ายบริหาร ค่าคะแนนของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของฝ่ายปฏิบัติงาน และค่าคะแนนของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของฝ่ายสภา อปท. โดยใช้วิธีประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวัดระดับการ

ประยุกต์ใช้คุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการองค์กรของท้องถิ่น ให้คะแนนสำหรับการประเมินค่าตามแบบ Likert Scale แก่คำตอบ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ และอภิปรายผลโดยใช้ตารางเป็นส่วนประกอบ กำหนดการให้คะแนนคำตอบของผลการประเมินดังนี้

ระดับการประยุกต์ใช้	ร้อยละของการปฏิบัติ	ระดับคะแนน
กรณีที่ไม่มีการปฏิบัติ	ร้อยละ 0.00	0 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด	น้อยกว่าร้อยละ 40 ของการปฏิบัติ	1 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับน้อย	ร้อยละ 40 – 50 ของการปฏิบัติ	2 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับปานกลาง	ร้อยละ 51 – 70 ของการปฏิบัติ	3 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับมาก	ร้อยละ 71 – 85 ของการปฏิบัติ	4 คะแนน
มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด	มากกว่าร้อยละ 85 ของการปฏิบัติ	5 คะแนน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 อปท. ให้อยู่ในระดับของความพอเพียงของการประยุกต์ใช้คุณธรรมในการบริหารจัดการขององค์กร อปท. ตามระดับของการพัฒนา โดยนักวิจัยใช้วิธีการทางสถิติอย่างง่าย คือ ค่าร้อยละ แล้วนำมาแบ่งเกณฑ์คะแนนเพื่อความเหมาะสมในการจัดระดับการพัฒนาผู้ความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของ อปท. โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS version 16 จากการประเมิน อปท. จำนวน 4 แห่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ นักวิจัยสรุปผลการประเมินระดับคะแนนของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละฝ่ายขององค์กรต่อระดับความพอเพียงของการประยุกต์ใช้คุณธรรมในการบริหารจัดการองค์กรทั้ง 3 ฝ่าย ดังนี้

1) ระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของฝ่ายผู้บริหาร

การวิจัยได้ประเมินระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ประการ อันได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ของฝ่ายผู้บริหาร (ฝ่ายการเมือง) คือ ทีมของนายก อปท. อันจะเป็นการสะท้อนถึงการนำเอาคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารองค์กรในฐานะของผู้บริหารองค์กร โดยการประเมินแบบองค์รวมด้วยวิธีการสามเส้า (Triangulate) ได้แก่ การประเมินภายในฝ่ายผู้บริหารด้วยกันเอง และการประเมินภายนอกโดยฝ่ายผู้ปฏิบัติงานและฝ่ายสภา จากนั้นนักวิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงของฝ่ายผู้บริหารไว้ 3 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก และระดับปานกลาง และนำมาสรุปเป็นภาพรวมของฝ่ายผู้บริหาร อปท. โดยมีการถ่วงน้ำหนักคะแนนการให้ประเมินทั้งการประเมินแบบระหว่างกลุ่ม และการประเมินภายในกลุ่ม

2) ระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของฝ่ายผู้ปฏิบัติงาน

การวิจัยได้ประเมินระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ประการ อันได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ของฝ่ายผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบไปด้วยข้าราชการและลูกจ้างองค์กร อันเป็นการสะท้อนถึงการนำเอาคุณธรรมในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินงานร่วมกับฝ่ายผู้บริหารและตัวแทนประชาชนที่เข้ามาทำงานในบทบาทของสภา อปท. โดยการประเมินแบบองค์รวมด้วยวิธีการสามเส้า (Triangulate) ได้แก่ การประเมินภายในฝ่ายผู้ปฏิบัติงานด้วยตนเอง และการประเมินภายนอกโดยฝ่ายผู้บริหารและฝ่ายสภา จากนั้นนักวิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของฝ่ายผู้ปฏิบัติงาน 3 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก และระดับปานกลาง และนำมาสรุปเป็นภาพรวมของฝ่ายผู้ปฏิบัติงานในองค์กร อปท. โดยมีการถ่วงน้ำหนักคะแนนการให้ประเมิน ทั้งการประเมินแบบระหว่างกลุ่ม และการประเมินภายในกลุ่ม

3) ระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของฝ่ายสภา อปท.

การวิจัยได้ประเมินระดับของการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ประการ อันได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ของฝ่าย สภา อปท. ซึ่งมาจากตัวแทนของชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกจากประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในการตรวจสอบและพิจารณาความเห็นชอบในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามวิสัยทัศน์ และโครงการของคณะผู้บริหาร ซึ่งจะเป็นการสะท้อนถึงการนำเอาคุณธรรมในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกับฝ่ายผู้บริหารและฝ่ายผู้ปฏิบัติงาน โดยการประเมินแบบองค์รวมด้วยวิธีการสามเส้า (Triangulate) ได้แก่ การประเมินภายในฝ่ายสภาด้วยตนเอง และการประเมินภายนอกโดยฝ่ายผู้บริหารและฝ่ายผู้ปฏิบัติงาน จากนั้นนักวิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของฝ่ายสภาไว้ 3 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก และระดับปานกลาง และนำมาสรุปเป็นภาพรวมของฝ่าย สภา อปท. โดยมีการถ่วงน้ำหนักคะแนนการให้ประเมินทั้งการประเมินแบบระหว่างกลุ่ม และการประเมินภายในกลุ่ม